

Verslag informatieavond "procedure schadeafwikkeling"

Woensdag 16 september 2009; Hotel Marijke te Bergen

Het ministerie van Economische Zaken heeft een informatieavond georganiseerd over schade door aardbevingen als gevolg van mijnbouwactiviteiten. Twee presentaties zijn gegeven door de Technische commissie bodembeweging (Tcbb), te weten door dhr. Dick Tommel (voorzitter Tcbb) en dhr. Bernard Dost (namens dhr. Hein Haak). Presentatie van de heer Tommel was om burgers in te lichten over de procedure voor de afwikkeling van schade die ontstaan is door bodembeweging. De presentatie van de heer Dost betrof het soort aardbevingen waar in Nederland sprake van kan zijn als gevolg van mijnbouwactiviteiten.

Het verband tussen opsporing, winning en bodembeweging wordt bekeken door de Technische commissie bodembeweging (Tcbb). De Tcbb is een onafhankelijke commissie met een aantal adviestaken, waaronder onder voorwaarden advies geven aan burgers die door een dergelijke bodembeweging schade hebben ondervonden over de hoogte van een door de mijnonderneming hiervoor te geven vergoeding.

De commissie bestaat uit deskundigen op vele gebieden, zoals delfstofwinning, geologie, seismologie, grondmechanica, en juridische aangelegenheden.

De commissie is te bereiken op 070 379 65 89 en via de website www.tcbb.nl, waarop een model-schade-formulier en uitgebreide informatie over de afhandeling van bij de Tcbb ingediende klachten kan worden gevonden.

Presentatie 1: Procedure te volgen voor schadeafhandeling (dhr. Dick Tommel)

De onderneming die zoekt naar delfstoffen of deze wint, is aansprakelijk voor schade die hierdoor ontstaat. De mijnonderneming kan aansprakelijk gesteld worden voor de deze schade. Deze zal dan meestal laten onderzoeken of er verband bestaat tussen haar werkzaamheden en de schade. Vroeger, voordat de Tcbb was ingesteld, moest de klager indien deze het niet eens kon worden met de mijnbouwmaatschappij zich tot de civiele rechter wenden. Deze vroeg de klager om een bewijs dat de schade het rechtstreeks gevolg was van de mijnbouwactiviteit. Probleem was dat hiervoor een deskundigenrapport moest worden opgesteld dat uitermate kostbaar was. In gebieden waarin zich de schadegevallen voordeden was het niet mogelijk nieuwe rechtsbijstandsverzekeringen af te sluiten. Bovendien gaven reeds bestaande verzekeringen niet altijd voldoende dekking om het deskundigenrapport te kunnen betalen. Daarom drong de Tweede Kamer aan op een voor de burger eenvoudige en goedkope regeling voor de afhandeling van mijnbouwschade. Deze is gevonden in de instelling van de Tcbb. Bij de start van de Tcbb mochten ook gedurende een zekere periode "oude" schadegevallen worden aangemeld. Intussen is deze periode ruimschoots verstreken. Ook is in de Mijnbouwwet een schadefonds opgenomen waaruit een schade kan worden betaald indien de mijnbouwonderneming- bv. door een faillissement- niet in staat is de schade te betalen.

Tegenwoordig werkt het wettelijk vastgelegde systeem als volgt.

Als u het niet eens bent met de afhandeling van uw schadeclaim door de mijnonderneming kunt u de Tcbb inschakelen. Voorwaarde is wél dat de betrokken onderneming eerst de kans moet hebben gehad om zelf de schadeoorzaak technisch te onderzoeken.

Denkt u schade te hebben aan onroerend goed dan moet u de mijnbouwonderneming op tijd hierop aanspreken. U moet uw eerste claim bij de mijnbouwonderneming hebben neergelegd binnen drie maanden nadat u bekend bent geworden of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn met de schade die u hebt geleden.

Bent u het niet eens met de bevindingen van het schadeonderzoek dan kunt u uw zaak schriftelijk melden aan de Tcbb binnen een maand nadat u van de betrokken mijnonderneming een antwoord hebt gehad (of ten laatste binnen vier maanden nadat u deze onderneming voor het eerst hebt aangesproken en u binnen deze termijn nog geen antwoord hebt gekregen).

De kosten voor het inschakelen van de Tcbb bedragen € 90,00. Het bedrag wordt teruggestort als de Tcbb adviseert tot een schadevergoeding die gelijk is aan of hoger dan het bedrag dat de mijnonderneming u heeft geboden.

Wat valt onder de vergoeding?

- Terugbrengen van onroerend goed naar oorspronkelijke staat
- Kosten voor herstel meubilair (schilderijen e.d.)
- Eventuele tijdelijke huisvesting (nog nooit voorgekomen)

Indien u een beroep doet op de Tcbb komt een delegatie uit de Tcbb ter plaatse de schade opnemen en overleg met u voeren. Soms wordt daarna een technisch adviesbureau ingeschakeld. De Tcbb stelt een ontwerp-besluit op dat aan u en aan de mijnbouwmaatschappij wordt toegezonden. Beiden hebben een maand om hierop te reageren. Daarna stelt de Tcbb het definitieve advies vast.

De mijnbouwmaatschappijen hebben bij het instellen van de Tcbb toegezegd altijd het advies van de Tcbb te zullen volgen, indien deze commissie haar werk goed en zorgvuldig doet. Deze toezegging is in alle gevallen die toe nu toe zijn beoordeeld nagekomen.

Na het advies van de Tcbb kunt u –indien gewenst- zich alsnog tot de rechter wenden, waarbij het advies van de Tcbb kan dienen als deskundigenrapport. Voor zover bekend heeft geen enkele klager van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

De Tcbb heeft veel ervaring opgedaan met schademeldingen de afgelopen jaren. In de praktijk zijn de meeste meldingen klein van aard. Er is overigens geen maximum bedrag verbonden aan een schadevergoeding.

Wat valt niet onder de vergoeding?

- 'Schade' door overlast door mijnbouwactiviteiten, zoals geluidsoverlast in de aanleg- en exploitatie periode. Hiervoor kunt u gebruik maken van de insprek- en beroepsprocedure.
- Waardedaling onroerend goed

De Tcbb is graag bereid in individuele gevallen in Bergen waarin sprake is van een gevoel dat de afhandeling van vroegere schadegevallen onbevredigend is, met de betreffende personen te spreken

Presentatie 2: Welke bodembeweging is te verwachten? (Dhr. Bernard Dost)

Tijdens de presentatie zijn drie vragen beantwoord, te weten:

- Hoe ontstaat een geïnduceerde aardbeving?
- Wat is er tot nu toe bij Bergen/Alkmaar gebeurd?
- Wat kunnen we verwachten?

Een aardbeving is een trilling of schokkende beweging van de aardkorst. Aardbevingen vinden plaats als er in de aardkorst plotseling een verschuiving optreedt, waarbij veel energie vrijkomt. Deze energie kan opbouwen doordat er bijvoorbeeld gas uit de ondergrond gehaald wordt, in dit geval wordt een beving een geïnduceerde beving genoemd. De verschuiving vindt plaats langs zwakke plekken in de korst, zogenaamde breuken.

De sterkte van aardbevingen wordt uitgedrukt in magnitude en hoe ze gevoeld worden in intensiteit. Bij een aardbeving van een bepaalde sterkte hoort een klein gebied waarin de schok sterk gevoeld wordt, een groter gebied waarin de schok minder sterk gevoeld wordt en ten slotte een groot gebied waarin de schok nauwelijks gevoeld is. Bij de beschrijving van de verschillende intensiteitsschalen wordt ook schade meegenomen, zoals door mensen gerapporteerd.

De schatting voor de omvang van de schade is afhankelijk van de diepte van het hypocentrum. Bij de beschrijving van de intensiteiten die van belang zijn voor de geïnduceerde aardbevingen in Nederland wordt schade op de volgende manier gedefinieerd:

IV – lichte schade, trillingen wel door velen gevoeld

V - Schade van gradatie 1 voor enkele gebouwen

VI – Schade van gradatie 1 aan meerdere gebouwen, enkele gebouwen kunnen gradatie 2 vertonen

Gradatie 1: Verwaarloosbare tot lichte schade, geen structurele schade, haarscheurtjes in een enkele muur, neervallen van slechts kleine stukjes pleisterwerk, in een enkel geval neervallen van loszittende stenen van hogere delen van gebouwen.

Gradatie 2: Gematigde niet structurele schade, lichte structurele schade. Scheuren in meerdere muren, neervallen van grotere stukken pleisterwerk, delen van schoorstenen vallen naar. Bij structurele schade is de stevigheid van het onroerend goed aangetast; bijvoorbeeld aantasting van funderingen en grote scheuren in muren.

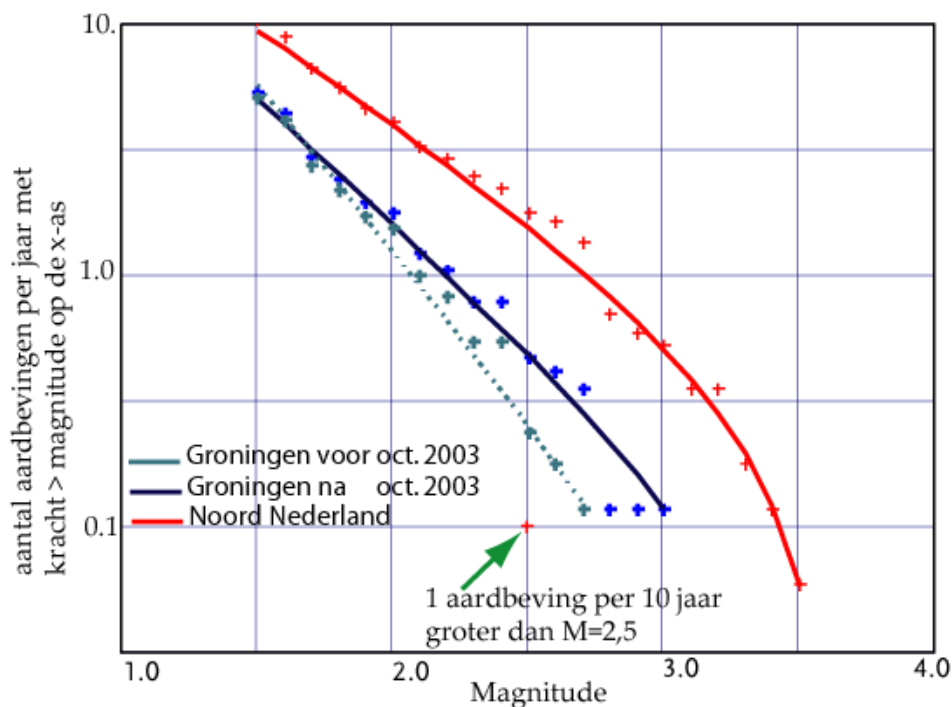
De eerste aardbeving uit 1994 had een magnitude van 3,0 en een maximale intensiteit van IV-V; de tweede een magnitude van 3,2 en een maximale intensiteit van V. De eerste aardbeving in 2001 had een magnitude van 3,5 en een maximale intensiteit VI in klein gebied rond epicentrum. De tweede beving in dit jaar had een magnitude van 3,2, de intensiteit is niet vastgesteld omdat deze beving kort na de eerste beving volgde.

Deze aardbevingen hebben zich voorgedaan tijdens de depletie fase van het Bergermeer veld. Maar wat zouden we kunnen verwachten als het veld weer geëxploiteerd gaat worden? De ervaring leert dat de kans op aardbevingen afneemt als een veld weer opgepompt wordt doordat de druk in het veld opgevoerd wordt. Om alle onzekerheid over dit punt weg te nemen heeft de minister een contra expertise uit laten voeren door MIT. Dit onderzoek werd echter niet tijdens deze avond behandeld omdat de avond uitsluitend over schade ging.

De rode curve in de figuur laat de bevingen zien die geregistreerd zijn in Noord Nederland in de afgelopen 23 jaar. Van de figuur is af te leiden dat een bevingen met een magnitude groter dan 3,4 gemiddeld eens per 10 jaar voorkomt. Een aardbeving met een magnitude groter dan 3,7 eens per >100 jaar.

De maximale magnitude wordt berekend aan de hand van statistiek en de lengte van breuken die geactiveerd kunnen worden. In het Bergermeerveld is alleen activiteit geregistreerd langs de centrale breuk.

De maximale magnitude die is berekend heeft een waarde van 3,9. De kans dat een aardbeving van deze sterkte zich voordoet is zeer klein. Bij een beving van deze sterkte zou gepaard gaan met een intensiteit van VI-VII.

Tegen het einde van de avond werden er meerdere project inhoudelijke vragen gesteld. Hier is geen antwoord op gegeven omdat deze avond bedoeld was om mensen in te lichten over wat voor een soort schade verwacht zou kunnen worden en de procedure die men kan volgen als er schade is geleden aan onroerend goed. Deze vragen zullen op een later ander moment beantwoord worden.

Adresgegevens Tcbb:

Technische commissie bodembeweging
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

070 379 65 89
secretaris@tcbb.nl
www.tcbb.nl